חקומת יהוד ומלחמת השחרור

שלמה שפירא

אחד הפרקים הכמעט נשכחים של מלחמת השחרור הוא, ללא ספק, הפרק על כבוש יהוד או יהודיה כפי שנקראה אז.

יהודיה השוכנת על אם הדרך לשדה התעופה לוד ולירושלים הבירה, הווחה באוחה ווקופה מקום רכוז לכנופיות ערביות, אשר נהנו מחמיכה כספית וסיוע צבאי מטעם הלגיון הערבי וכנופיות עירקיות.

ברור היה שבכדי להבטיח גישה חופשית לשדה התעופה לוד ובכדי להגן על פחח חקוה, השכנה מצדה הצפוני של יהודיה, היה צורך חיוני לטהר את הכפר מהכנופיות הללו, אשר מנעו מכלי רכב להגיע לישובים אחרים.

בחחילה נעשה נסיון על ידי הארגון הצבאי הלאומי לגרש את הכנופיות והפורעים מהכפר, אולם נסיון זה נכשל ועלה ב-14 קרבנות יקרים - 12 צעירים ושחי צעירות.

מספר ימים לפני חחילת "מבצע דני" - מבצע אשר הביא בעקבוחיו לשחרורו של כל אזור מודיעין ועד לוד-רמלה, הוחקף הכפר שנית על ידי כוחות צה"ל משני הכוונים. מחלקה אחת החקיפה את הכפר מן האגף המערבי מכוון קרית אונו וגני-יהודה, ואילו מחלקה שניה בצעה את התקפחה מהאגף הצפוני - מכוון פחח-חקוה ובני-עטרות (וילהלמה דאו). אחרי יומיים של קרבות קשים מבית לבית, שוחרר הכפר יהודיה, לאחר שכל הכנופיות הערביות, אשר חנו בכפר, התייאשו ונסוגו עד לעבר-הירדן.

כבוש הכפר על ידי כוחות צה"ל גרם לכך שעורק התחבורה הראשי לשדה התעופה לוד ודרכים אחרות, נפחחו ללא חששות לתנועה חופשית. הכפר עצמו הועמד לרשות הסוכנות היהודית, וזו החחילה מיד בהכוונת עולים חדשים למקום ודאגה לקליטחם המהירה בחיי המדינה.

ברור לי, כי אין בכוחן של מלים ספורות אלה, לחאר את מהלך הקרבות של לוחמי הארגון הצבאי הלאומי וכוחות ההגנה, מאחר ועוד טרם נכחב פרק חולדוחיה של אותה חקופה. רק אחרי נחוח מוחלט על-ידי גורמים מוסמכים, ידעו ילדינו וילמדו את כל הפרשיות המזהירות של אחת החקופות המפוארות ביוחר של עם ישראל.